

Prospective Epidemiological Research Studies in Iran

PERSIAN Cohort

STUDY PROTOCOL

مؤلفین:

دکتر حسین پوستچی
ساره اقتصاد
زهرا محمدی
دکتر فرزین روزافزای
دکتر زهرا محمودی
آمنه شایان راد
فاطمه جعفری
دکتر مهدی شیخ

زیر نظر:

دکتر رضا ملک زاده

1395

- عنوان و نام پدیدآور : دستورالعمل اجرایی مطالعه کهورت پرشین = ... Prospective epidemiological research studies in Iran / مولفین حسین پوستچی - او دیگران؛ زیر نظر رضا ملک‌زاده تهیه شده در پژوهشکده بیماری‌های گوارش و سید دانشگاه علوم پزشکی تهران.
- مشخصات نشر : تهران : میرماه، ۱۳۹۵.
- مشخصات ظاهری : ۳۰۰ ص: مصور (رنگی)؛ ۲۲ x ۲۹ سم.
- شابک : ۵۰۰۰۰۰ ریال: ۷-۲۵۷-۳۳۳-۶۰۰-۹۷۸
- وضعیت فهرست نویسی : فیا
- یادداشت : مولفین حسین پوستچی، ساره اقتصاد، زهرا محمدی، فرزین روزافزای، زهرا محمودی، آمنه شایان‌راد ...
- موضوع : تحلیل نسلی
- موضوع : Cohort analysis
- موضوع : جمعیت‌شناسی - ایران
- موضوع : Demography - Iran
- موضوع : سلامت‌پروری - ایران
- موضوع : Health promotion - Iran
- موضوع : خدمات پیشگیرانه بهداشتی - ایران
- موضوع : Preventive health services - Preventive health services - Iran
- شناسه افزوده : پوستچی، حسین، ۱۳۴۸ -
- شناسه افزوده : ملک‌زاده، رضا، ۱۳۳۰ -، ویراستار
- شناسه افزوده : دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران، پژوهشکده بیماری‌های گوارش و کبد
- رده بندی کنگره : HB۸۴۹/۴۷:۵۵ ۱۳۹۵
- رده بندی دیویی : ۰۰۱/۴۲
- شماره کتابشناسی ملی : ۴۴۶۵۷۴۷

دستورالعمل اجرایی مطالعه کهنوت پرشین

Prospective Epidemiological Research Studies in Iranian
PERSIAN Cohort

تألیف:

دکتر حسین بهستچی، ساره اقتصاد
زهره محمدی، دکتر فرزین روزافزای
دکتر زهره محمدی، آمنه شایان، راد
فاطمه جعفری، دکتر سید علی سیخ

زیر نظر:

دکتر رضا مالمسکزی

تهیه شده در:

پژوهشکده بیماری‌های گوارش و کبد
دانشگاه علوم پزشکی تهران

ناشر: انتشارات میسرماه

گرافیک جلد و متن: مهدیه ناظم‌زاده

لیتوگرافی و چاپ: نقش جوهر

صفحاتی: افشیدین

نوبت و سال انتشار: نخست / ۱۳۹۵

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۳۳-۲۵۷-۷

تمام حقوق قانونی اثر برای ناشر و پژوهشکده بیماری‌های گوارش و کبد
دانشگاه علوم پزشکی تهران محفوظ است.

تهران، تخریش، دزاشیب، خیابان رضائی، کوی مرتضی عباسی، پلاک ۳، واحد ۲

تلفن: ۲۲۷۱۹۵۲۳ - ۲۲۷۲۲۹۰۱ فاکس: ۲۲۷۲۲۹۰۲

info@mirmah.com

به نام خداوند جان آفرین

طی سه دهه اخیر، پیشرفت چشمگیر در کنترل بیماری‌های واگیردار در ایران، موجب شد امید به زندگی در بدو تولد، در زنان به ۸۰/۵ سال و در مردان به ۷۶/۸ سال افزایش یابد و به همت پزشکان پر تلاش این مرز و بوم، هم‌اکنون بیش از ۸۰ درصد از مرگ و میر و ناتوانی‌های حاصل از بیماری‌های غیرواگیر نیز محدود شده است.

این مهم، نتیجه توسعه آموزش و پژوهش، حرکت چشمگیر و پرشتاب آن بوده است. در همین راستا ایجاد زیرساخت‌های مهمی از قبیل تأسیس دانشگاه‌های عدم پزشکی در کلیه استان‌های کشور و افزایش دانشجویان در مقاطع تحصیلات تکمیلی، زمینه را برای انجام طرح‌های پژوهشی و آینده‌نگر فراهم ساخت که از این امکان می‌توان و باید در جهت کنترل بیماری‌های غیرواگیر و افزایش بیشتر امید به زندگی در بدو تولد و ارتقاء کیفیت زندگی برای کهن‌سالان بهره جست.

به همین منظور، مطالعه بزرگ و آینده‌نگر پرشین با سمدان حداقل ۱۷ دانشگاه علوم پزشکی کشور طراحی و با هدف شناخت عوامل خطر بیماری‌های غیرواگیر و مداخلات پیشگیرانه مؤثر به اجرا درآمد. این مطالعه، علاوه بر همکاری ملی بین دانشگاه‌های علوم پزشکی، زمینه مشارکت بین‌المللی را نیز فراهم نموده و زمینه مناسبی را برای تربیت نیروی محقق و تولید علم مفید در راستای ارتقای سلامت آیندگان تأمین کرده است.

لازم می‌دانم از تلاش و کوشش تمامی همکاران عزیزی که در سطح دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور با تلاش و کوشش شبانه‌روزی در شکل‌گیری این مطالعه بزرگ نقش مؤثری ایفا نموده‌اند، تشکر نمود. امید دارم جناب آقای دکتر ملک‌زاده که در برنامه‌ریزی و اجرای این مطالعه، نهایت همت خود را به کار برده‌اند، صمیمانه سپاسگزاری نمایم.

امیدوارم با عنایت حق تعالی و در سایه تلاش و کوشش پژوهشگران محترم کشور، این مطالعه در جهت توسعه تحقیقات و ارتقای سلامت ملت شریف ایران مفید و مؤثر واقع شود.

دکتر سید حسن هاشمی

وزیر

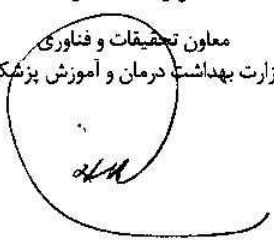
بِسْمِہِ تَعَالٰی

از همکار عزیزم جناب آقای دکتر حسین پوستچی مجری هماهنگ کننده مرکزی این طرح و همکاران ایشان در پژوهشکده بیماری‌های گوارش و کبد دانشگاه علوم پزشکی تهران که با انجام بیش از یکصد ماموریت در دانشگاه‌های مجری و صرف وقت شبانه‌روزی برای فراهم آوردن مقدمات و تلاش در جهت آموزش تیم‌های مجری در دانشگاه‌های علوم پزشکی و

نظارت مستمر بر اجرای دقیق پروتکل پژوهشی در انجام این طرح کوشش مخلصانه داشته‌اند صمیمانه سپاسگزاری مینمایم. امیدوارم با تلاش و کوشش دانشگاه‌های مجری این مطالعه بزرگ ملی به عنوان یکی از بهترین زیرساخت‌ها برای پژوهش‌های بالینی، زمینه‌ساز رشد و ارتقاء پژوهش برای اعضا هیئت علمی و ارتقا رتبه بین‌المللی دانشگاه‌های علوم پزشکی و بخصوص موجب ارتقاء سطح سلامت از طریق اجرای طرح‌های پیشگیری از بیماری‌های غیرواگیر و کاهش مرگ زودرس برای مردم عزیز ایران گردد.

دکتر رضا ملک‌زاده

معاون تحقیقات و فناوری
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

Handwritten signature of Dr. Reza Malekzadeh.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

۱	بخش اول: آشنایی با مطالعات کهورت
۳	۱. مقدمه
۹	۲. مطالعات کهورت بزرگ در جهان
۹	کهورت فرامینگهام
۹	کهورت سرطان آلبرتا
۱۰	کهورت آسیا - اقیانوسیه
۱۱	کهورت کادوری بیماری مزمن چین
۱۱	کهورت CONSTANCES
۱۱	کهورت ملی مالزی
۱۱	مطالعه طولی یک میلیون مرگ در هند
۱۱	کهورت آسیا
۱۲	کهورت گلستان
۱۳	مطالعه قند و لیپید تهران
۱۴	کهورت چشم شاهرود
۱۴	کهورت اصفهان
۱۵	۳. معرفی کهورت پرشین
۱۶	۳.۱. اهداف و چشم‌انداز مطالعه کهورت بالغین پرشین
۱۷	۳.۲. مشخصات تیم‌های علمی و اجرایی کهورت بالغین پرشین

۱۸	۳.۲.۱. ویژگی‌های سطوح مختلف در مطالعه
۲۱	۳.۲.۲. شرح وظایف کمیته‌های اجرایی مطالعه در سطوح مختلف
۲۶	۳.۳. ویژگی‌های ساختمان کهورت بالغین پرشین
۲۶	۳.۳.۱. فیلد
۲۷	۳.۳.۲. آزمایشگاه
۲۸	۳.۳.۳. انبار
۳۱	۴. روش اجرا
۳۱	۴.۱. کلیات
۳۲	۴.۲. ویژگی‌های صفت شناختی نمونه‌ها
۳۲	۴.۲.۱. بارها، ورود و خروج از مطالعه
۳۳	۴.۳. حجم نمونه
۳۴	۴.۴. روش نمونه‌گیری
۳۴	۴.۴.۱. نحوه انتخاب افراد
۳۴	۴.۴.۲. نحوه دعوت از خانوارهای واجد شرایط
۳۷	بخش دوم: فاز ورود به مطالعه کهورت بالغین پرشین
۳۹	۵. مراحل اجرایی در مرکز کهورت
۴۰	۵.۱. پذیرش
۴۱	۵.۱.۱. تعریف کد ۱۱ رقمی
۴۳	۵.۲. آزمایشگاه
۴۳	۵.۲.۱. دستورالعمل خونگیری و جمع‌آوری نمونه‌ها
۴۸	۵.۲.۲. جداسازی و ذخیره‌سازی نمونه‌های خون
۵۲	۵.۲.۳. جداسازی و ذخیره‌سازی نمونه‌های ادرار
۵۵	۵.۲.۴. بازگذاری و ثبت مشخصات
۵۶	۵.۳. بیوبانک
۵۶	۵.۳.۱. ذخیره‌سازی بلند مدت نمونه‌های زیستی
۶۱	۵.۳.۲. بایگانی بیوبانک
۶۱	۵.۴. آنتروپومتری
۶۲	۵.۴.۱. اندازه‌گیری قد
۶۴	۵.۴.۲. اندازه‌گیری وزن
۶۵	۵.۴.۳. اندازه‌گیری دور کمر، دور باسن و دور مچ دست
۶۸	۵.۵. پرسشنامه عمومی
۶۸	۵.۵.۱. مشخصات عمومی

۶۹	۵. ۵. ۲. وضعیت اقتصادی - اجتماعی
۷۰	۵. ۵. ۳. سوابق شغلی
۷۱	۵. ۵. ۴. وضعیت سوخت و محل زندگی
۷۱	۵. ۵. ۵. سبک زندگی
۷۲	۵. ۵. ۶. خواب
۷۲	۵. ۵. ۷. فعالیت فیزیکی
۷۶	۵. ۵. ۸. نمونه‌های زیستی
۷۷	۵. ۵. ۹. تلفن همراه
۷۷	۵. ۵. ۱۰. سموم آفت‌کش
۷۷	۵. ۶. پرسشنامه تغذیه
۷۷	۵. ۶. ۱. پرسشنامه بسامد مصرف خوراک چیست؟
۷۷	۵. ۶. ۲. مراحل تکمیل پرسشنامه
۸۱	۵. ۶. ۳. روش محاسبه و تبدیل فلام - حدانه
۸۶	۵. ۶. ۴. استفاده از آلبوم عکس کهورت پرشین
۹۷	۵. ۶. ۵. بخش عادات غذایی
۹۸	۵. ۶. ۶. مراحل تکمیل پرسشنامه دیجیتال
۱۰۱	۵. ۶. ۷. راهنمای بازنگری و تأیید پرسشنامه بسامد مصرف خوراک
۱۰۳	۵. ۷. پرسشنامه پزشکی
۱۰۴	۵. ۷. ۱. تاریخچه باروری
۱۰۵	۵. ۷. ۲. سوابق بیماری‌های مزمن ۱
۱۰۷	۵. ۷. ۳. سوابق بیماری‌های مزمن ۲
۱۱۱	۵. ۷. ۴. داروهای مصرفی
۱۲۱	۵. ۷. ۵. سابقه خانوادگی
۱۲۱	۵. ۷. ۶. بهداشت دهان و دندان
۱۲۱	۵. ۷. ۷. اندازه‌گیری فشارخون و ضربان قلب
۱۲۴	۵. ۷. ۸. معاینه فیزیکی و معلولیت‌های جسمی
۱۲۵	۵. ۷. ۹. عادات فردی
۱۲۸	۵. ۸. معاینات چشم پزشکی
۱۲۸	۵. ۸. ۱. معاینه اپتومتری توسط اپتومتریست
۱۳۷	۵. ۸. ۲. تصویربرداری با دستگاه فتواسلیت و فوندوس فتوگراف
۱۳۸	۵. ۸. ۳. معاینه چشم پزشکی توسط چشم پزشک
۱۴۳	۶. راهنمای عملی تضمین و کنترل کیفی کهورت بالغین پرشین در فاز ورود به مطالعه

۱۴۳	۶.۱ تضمین و کنترل کیفی فیلد کهورت بالغین پرشین
۱۴۳	۶.۲ تعریف مختصر تضمین و کنترل کیفیت در مطالعات کهورت
۱۴۴	۶.۳ سازماندهی تضمین و کنترل کیفیت در کهورت بالغین پرشین
۱۴۴	۶.۳.۱ تضمین کیفیت مطالعه کهورت بالغین پرشین
۱۵۴	۶.۳.۲ کنترل کیفیت مطالعه کهورت بالغین پرشین
۱۵۸	۶.۴ تضمین و کنترل کیفی آزمایشگاه کهورت بالغین پرشین
۱۵۸	۶.۴.۱ تضمین کیفیت
۱۶۰	۶.۴.۲ ترسیم نمودار کنترل کیفی
۱۶۲	۶.۴.۳ اصول ۱ ^۱ و نگهداری دستگاه‌های اتوآنالایزر
۱۶۵	۶.۴.۴ اصول ۱ ^۱ و نگهداری اولترا فریزرهای ۸۰- درجه سانتی گراد در بیوبانک
۱۶۶	۶.۴.۵ کنترل کیفی در آزمایشگاه آنالیز ادرار
۱۷۱	بخش سوم: فاز پیگیری مطالعه کهورت بالغین پرشین
۱۷۳	۷. فاز پیگیری مطالعه کهورت بالغین پرشین
۱۷۳	۷.۱ کلیات
۱۷۳	۷.۱.۱ نقش و اهمیت پیگیری‌های موفق در مطالعه کهورت بالغین پرشین
۱۷۶	۷.۱.۲ پیامدهای مطلوب و موارد پایان مطالعه در کهورت بالغین پرشین
۱۷۸	۷.۱.۳ سازماندهی و شرح وظایف در پیگیری‌های مطالعه کهورت بالغین پرشین
۱۸۴	۷.۲ روش‌های پیگیری افراد در مطالعه کهورت بالغین پرشین
۱۸۵	۷.۳ روند اجرایی
۱۸۵	۷.۳.۱ بخش اول: آموزش نحوه اجرای پیگیری و تکمیل فرم‌ها
۱۸۷	۷.۳.۲ بخش دوم: زمان‌بندی پیگیری‌های سالیانه
۱۸۸	۷.۳.۳ بخش سوم: اجرای پیگیری‌های سالیانه
۲۰۸	۷.۳.۴ بخش چهارم: تضمین و کنترل کیفی
۲۱۰	۷.۳.۵ بخش پنجم: گزارش‌دهی
۲۱۰	۷.۳.۶ بخش ششم: بازنگری و برنامه‌ریزی مجدد، بازآموزی
۲۱۱	۷.۴ تعریف واژگان
۲۱۵	پیوست
۲۷۱	منابع